

ikke som Anklager mod Defensor; men der staar Dommeren paa det rette Standpunkt som den, der skal dømme i Sagen, og der er en Anklager og en Forsvarer, begge forskjellige fra Dommerens Person. Naar der i den norske Lov er Tale om at vedkommende Parter selv skulle betale Omkostningerne, saa er det et andet Spørgsmaal, om der ikke i visse Tilfælde kunde være Anledning til at lade Omkostningerne udrede af det Offentlige. Dette Spørgsmaal ligger for langt borte til, at jeg skal komme ind derpaa i dette Dødblit. Men jeg indser ikke, hvad Nødsnødighed der skulde være i, at denne omstændelige Fremgangsmaade skulde følges i Kjøbenhavn og omliggende Jurisdiktioner, men at man ikke overalt i Landet udenfor disse saa Jurisdiktioner skulde have den, som staar i Lovforslaget. Nu siger jo rigtig nok Lovforslaget i 2det Stykke af § 5, at Justitsministeriet bemyndiges til udenfor det nævnte Omraade, hvor Forholdene gjøre det nødvendigt eller ønskeligt, at lade et stenografisk Referat optage af de i denne Lov omhandlede Forhør enten for en enkelt Sags Vedkommende eller for kortere eller længere Tid og foranstaltte det i saa Henseende Fornødne; men det er mig ikke rigtig klart, hvorledes den ærede Forslagsstiller har tænkt sig, at denne Bestemmelse skulde bringes til Anvendelse; thi det maatte jo være saaledes, at der enten paa Forhaand eller — hvad der jo oftere vilde ske — under selve Sagens Behandling maatte være Anledning til at rekvirere Stenografer, og den ærede Forslagsstiller synes at forudsætte, at det netop er, naar Dommeren søger at udprøve Tilstaaelsen af Inkwisitten og i det Hele taget behandler Sagen og fører Protokollen paa en Maade — som det efter Forslagsstillerens Mening ikke saa sjældent sker — der ikke ret lader sig forsvare, at Stenograferne skulle rekvireres. Men hvorledes skal Defensor saa være sig ad med at paakalde Justitsministeren og faae ham til at erkjende, at Dommeren ikke ganske har baaret sig ad som ønskeligt var og at der nu skal sendes Stenografer over til ham. Jeg tror, det vilde være vanskeligt i Praxis at faae Justitsministeren til at erkjende noget Saadant i den enkelte Sag, og at hele den Fremgangsmaade, som her er nævnt, vil være vanskelig praktisk, naar den skulde bringe nogen virkelig Nytte. Jeg ser jo saa godt, hvad den ærede Forslagsstiller's Mening er; hans Mening er, gennem stenografiske Referater at hjælpe paa Forholdet, naar en Forhørsdommer ikke optræder, som han formentlig skulde; men, som sagt, jeg tror at saaledes, som det her er foreslaet, vil det

have store, om ikke uovervindelige praktiske Vanskeligheder at gennemføre det. Hertil kommer, at det jo er ganske principielt urigtigt at blande Justitsministeriet ind i Retspleien. Det er jo netop det, vi skulle gaa ud fra, at den dømmende Myndighed, saaledes som Grundloven ogsaa forudsætter, skal stilles fra den administrative Myndighed, og nu at sætte Justitsministeren selv i det Mindste gennem hans Bedømmelse og derpaa følgende Resolution, lige ind i en Rets sag, mens den føres endnu, det forekommer mig at være, hvad jeg vil kalde, temmelig principstridigt. Der staar ogsaa i § 5, at disse Stenografer, som altsaa skulle være faste i disse enkelte Jurisdiktioner, i Kjøbenhavn og nærmest omkring Kjøbenhavn, kunne ansættes og afstediges af Justitsministeriet og lønnes indtil videre efter et af Justitsministeriet fastsat Regulativ. Det er vistnok temmelig kort taget. Det er jo dog ellers almindeligt, og det er Noget, vi holde paa, at de Lønninger, som udredes, hvad enten det sker i en samlet Sum, den saakaldte Medhjælpssum, eller det sker ved Vedtagelse af Summer til de enkelte Personer, skal vedtages og godkjendes af Rigsdagen. Med Hensyn til de Straffebestemmelser, der er sat for Stenograferne, skal jeg ikke komme nærmere ind derpaa. Vi ere vante til, at naar Stenograferne blive satte til at udføre deres Pligt, saa gjøre de det ogsaa paa forsvarlig Maade, uden at man behøver at have deslige Bestemmelser. Jeg vil slutte med at sige, at jeg fuldstændig kan følge den ærede Forslagsstiller i hans Beslagelse over den nuværende Retspleie, og jeg har personlig ogsaa i min Stilling her i Thinget tidligere søgt at sætte disse Spørgsmaal i Bevægelse, men jeg tror, at uanset den ærede Forslagsstiller's særdeles gode Vilje, saa vil det være vanskeligt ad den Vej, som Forslaget indeholder, at komme til Resultater, som maatte siges eller kunne haabes at være i det Mindste nogenlunde tilfredsstillende. Men det er mit Haab, og deri slutter jeg mig til den ærede Forslagsstiller, at denne Sag, dette Spørgsmaal i det Hele taget, ikke vil dø hen, men at det

Rettelser.

- Sp. 1052, S. 18 f. n.: „de have“, læs: „de ikke have“.
 — 1389, S. 17 f. n.: „Understøttelseslaster“, læs:
 „Hjælpeaster“.
 — 1458, S. 28 f. o.: „Arnen“, læs: „Konvoluten“.